

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	הבנה והבעה	—	50 נקודות
פרק שני	—	אוצר המילים והמשמעים; שם המספר ומילות היחס	{	26 נקודות
פרק שלישי	—	תחביר ומערכת הצורות	{	24 נקודות
	—	סה"כ	—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
- (2) לכתובת טיפוסה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (21-22) של השאלון.
- (3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

קרא את המאמרים 1-2 שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.

מאמר 1

השמים אינם הגבול

מאת לזלי גארט

גווינת' בת ה־12 לומדת בבית ספר במחוז אונטריו שבקנדה, ומתעניינת יותר מכול בכרישים. היא נחושה בדעתה להיות ביולוגית ימית בעתיד, וכבר חשבה לא מעט מה עליה לעשות כדי להשיג מטרה זו. המורה שלה אופטימית בנוגע לסיכויי הצלחתה, ומקפידה להזכיר לגווינת' ולתלמידיה האחרים שהם יכולים להיות כל מה שירצו. אולם מתברר כי תפיסת העולם של המורה מטרידה את גווינת'. "אדם אינו יכול להיות כל מה שהוא רוצה", אומרת גווינת'. "אם הוא לא מקבל ציונים טובים או לא מבין את הנושא, הוא לא יכול להצליח בו". יש בסיס לספקנות של גווינת'.

בתרבות שלנו, שבה אומרים לילד "אתה יכול להיות כל מה שתרצה", שבה מברכים אותנו על שאיפותיו הגדולות ומבטיחים לו שהוא יוכל לעשות הכול, הפער בין המטרות להישגים בפועל הולך וגדל. על פי מחקרים, בשנת 10
די התיוון האמריקנים לימודים לתואר אקדמי מתקדם, ואילו בשנת 2000 עלה שיעור השואפים לתואר ל־50%. אולם למרות הנסיקה האדירה הזאת בשאפתנות, אין עלייה בשיעור בעלי התארים המתקדמים, אלא בשיעור המאוכזבים: הפער בין השאיפה לקבל תואר מתקדם ובין קבלתו בפועל גדל מאוד בשנים 1976-2000.

חלומות גדולים יכולים להיות דבר נפלא. טבעי שילדים מעצבים לעצמם עתיד מופלא, אומרת לורה ברק, פרופסור לכלכלה מארצות הברית. אולם כאשר הילדים גדלים ומנסים להגשים חלומות אלה, לעתים הם נכשלים בכך. הבעיה מתחילה כשאנחנו מתמודדים עם הפער בין קלישאות כמו "אתה יכול להיות כל מה שתרצה" או "אל תוותר" ובין המציאות שאנחנו או ילדינו חווים. המסר שהאמירות האלה משדרות לילדים הוא שאם הם לא יגשימו את חלומותיהם, לא יוכלו אלא להאשים את עצמם.

המעבר מילדות לבגרות מורט עצבים ממילא, והוא רק נעשה קשה יותר כשהמתבגר חושב שהוא יכול לעשות כל מה שירצה, ואז מרגיש אומלל כשהוא נכשל. הגישה הזאת צופנת בחובה עוד סכנות רבות, כמו בזבוז זמן וכסף. כשתלמיד שהישגיו בינוניים מתכנן ללמוד רפואה, לימודים שהוא אינו מתאים להם, הוא זונח קריירות מציאותיות ורווחיות יותר בעבורו שמתאימות יותר לכישוריו.

* מעובד על פי גארט, ל' (2015). "השמים אינם הגבול". אלכסון, כתב עת דיגיטלי בתחומי המדע, הפילוסופיה, התרבות והאמנות. אוחר מ-alaxon.co.il.

"במקום לומר לילדים כל הזמן כמה הם מיוחדים ונפלאים, למדו אותם שליטה עצמית ועבודה קשה", מציעה הפסיכולוגית ג'ין טוונג'י. "אלה שני דברים שבאמת תורמים להצלחה". כאשר בתה בת השמונה של טוונג'י הכריזה שהיא רוצה להיות וטרינרית, טוונג'י נשמעה לעצה של עצמה ואמרה לה: "זאת קריירה נפלאה... אבל רק שתדעי, את צריכה להשקיע הרבה מאוד בלימודי מתמטיקה ומדע ולהצליח בהם, כי קשה מאוד להתקבל ללימודי וטרינריה". נחמד יותר להגיד לילדים שהם יכולים להיות כל מה שירצו, היא אומרת, אבל העצה הזאת עוזרת להם הרבה יותר.

העצה "אתה יכול להיות כל מה שתרצה" היא ריקה מתוכן ואינה עוזרת לרוב הצעירים למצוא קריירה או סיפוק בחייהם. וכשחושבים על זה, בדרך כלל איננו מתכוונים לה מילולית. אולי מה שאנחנו באמת מנסים לומר לילדים שלנו הוא שאנחנו סומכים על היכולת שלהם לבנות חיים בעלי משמעות. "מבוגרים צריכים לומר לנו: 'תהיה מה שאתה מסוגל להיות'", אומרת גווינת', התלמידה בת ה-12, "ולא לומר לנו 'אתה יכול להיות כל מה שתרצה'. אני לא טובה בריקוד. זה כמו לומר לי שאם רק ארצה, אני יכולה להיות רקדנית מקצועית. אבל לא, אני לא יכולה".

מאמר 2

אל תחשבו חיובי מדי

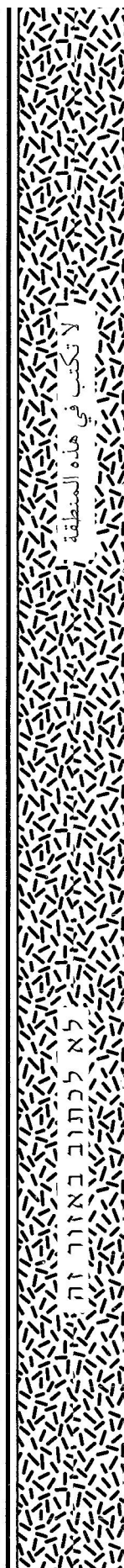
מאת גבריאלה אטינגן

האם אתם מאמינים שחשיבה חיובית תעזור לכם להשיג את מטרותיכם? רבים מאתנו חושבים כך. הפסיכולוגיה הפופולרית ותעשיית ספרי העזרה העצמית תורמות להפצת התפיסה הרווחת שחשיבה חיובית משפרת את מצב רוחנו ומובילה לשינויים מועילים בחיינו. כך למשל רונדה בירן, שכתבה כמה ספרי עזרה עצמית, טוענת: "יהיה אשר יהיה הדבר הגדול שאתם מבקשים עבור עצמכם, כדאי לכם לשקול לחגוג כאן ועכשיו כאילו כבר השגתם אותו".

עם זאת, מחקרים בפסיכולוגיה מציינים תמונה מורכבת יותר. התמסרות בלתי מבוקרת לפנטזיות לא תמיד תורמת לנו. חשיבה חיובית עשויה לשפר את הרגשתנו בטווח הקצר, אבל בטווח הארוך היא מפחיתה את מידת ההנִיָּעָה (המוטיבציה) שלנו וכך מונעת מאתנו להשיג את מטרותינו ומותירה אותנו מתוסכלים. אם אנחנו באמת רוצים להתקדם, אל לנו להסתפק בחשיבה חיובית. עלינו להתחבר גם למכשולים העומדים בדרכנו.

ממחקרים שערכנו, עמיתיי ואני, בעשרות השנים האחרונות, נמצא קשר בין חשיבה חיובית להישגים נמוכים. במחקרים אלה השתתפו אנשים ממגוון אוכלוסיות וממדינות שונות. היו להם מגוון שאיפות אישיות, ובהן מטרות הקשורות לבריאות, להישגים אקדמיים ומקצועיים ועוד. זיהינו בעקביות שככל שאנשים "חושבים חיובי" יותר ומדמיינים את עצמם בתרחישים חיוביים יותר, כך הם משיגים פחות בפועל.

* מעובד על פי אטינגן, ג' (2016). "אל תחשבו חיובי מדי". אלכסון, כתב עת דיגיטלי בתחומי המדע, הפילוסופיה,

הסיבה לפגיעה בהישגים היא שפנטזיות "מרמות" את מוחנו וגורמות לנו להרגיש כאילו כבר השגנו את מטרותינו. בעקבות זאת איננו עושים את מה שנדרש בפועל כדי להשיג את אותן מטרות. בכמה ניסויים מצאנו שאנשים המפנטזים על עתיד חיובי מתאמצים פחות מאנשים בעלי נטייה לשליליות, להססנות ולחשיבה עובדתית. לכן ההישגים של אנשים בעלי חשיבה חיובית טובים פחות מן ההישגים של אנשים בעלי נטייה לשליליות. 20

אבל אם חשיבה חיובית אינה עוזרת להגשים את מטרותינו, מה כן עוזר? הפתרון הוא לשלב בין חלומות למציאות – לבחון את החשיבה החיובית מול האתגרים העומדים בדרכנו במציאות. אם נוכל לעגן את החשיבה החיובית במציאות, אולי נצליח לנטרל את השפעתן המרגיעה, המרדימה, של הפנטזיות האלה ולהניע אנשים לפעולה.

עמיתיי ואני גילינו בכמה מחקרים ששילוב כזה בין חשיבה חיובית לחשיבה מציאותית 25
אכן מניע אנשים להשיג יעדים שהציבו לעצמם. בחנו סוגים שונים של יעדים ומטרות, ובהם לימוד שפה זרה, הצלחה בלימודי מתמטיקה, פעילות גופנית והימנעות מעישון. בכל המקרים האלה זיהינו את אותו הדפוס: ההכרה במכשולים עודדה אנשים בעלי מטרות מציאותיות להתאמץ יותר ולשפר את ביצועיהם, ועודדה אנשים בעלי מטרות לא מציאותיות להפנות את מרצם ליעדים שהם יוכלו לממש. נראה כי בתחומים רבים זוהי דרך יעילה לכוון את מאמצינו לעבר המטרה שהצבנו לעצמנו, להתמיד וכך להצליח. 30

דוגמה לדרך פעולה המשלבת בין חשיבה חיובית להכרה במכשולים העומדים בדרך להגשמת המטרה יכולה להיות הכנה לראיון עבודה. נניח שאתם מתכוננים לראיון עבודה שחשוב לכם להצליח בו. לרוב אינכם מרגישים בנוח בראיונות, אבל אתם רוצים בכל מאודכם להרשים את המראיית ולהתקבל לעבודה. תחילה עליכם לדמיין את התוצאה החיובית שבה אתם חפצים ולתת לתמונות 35
לשייט בחופשיות במוחכם. כשאתם מדמיינים את עצמכם יוצרים קשר חיובי עם המראיית אתם נרגעים, מתבדחים מעט ומציגים בשלווה את עצמכם ואת הסיבות שאתם מעוניינים בתפקיד. כך יתאפשר לכם להציג את עצמכם באופן חיובי. אבל הרשו למחשבות להמשיך לנדוד, ודמיינו את הקושי הכרוך בהשגת המטרה. נניח שאתם מבינים שהמכשול האמיתי הוא חוסר הביטחון העצמי שלכם – דמיינו בבירור את חוסר הביטחון הזה. השלב הבא הוא לבנות תכנית פעולה. על סמך התובנות שרכשתם תוכלו לומר לעצמכם: "אם אתחיל להרגיש חוסר ביטחון בזמן שאני מדבר, אזכיר לעצמי שאני חכם מספיק ומבין בתחום יותר מכל אחד מן המרואינים האחרים שפגשתי בחוץ". וכך כאשר תגיעו לראיון יהיו לכם חזון ברור ותכנית מוגדרת להתמודדות עם הקשיים בדרך להגשמת החזון.

במהלך העשור האחרון בחנו דרכי פעולה דומות בנוגע למגוון שאיפות ועמדנו על יעילותה 45
הרבה של שיטת השילוב בין חשיבה חיובית לזיהוי מכשולים אפשריים. המחקרים שערכנו הראו כי ילדים מצליחים יותר בלימודים, אימהות בגיל העמידה מקפידות על תזונה נכונה ועל אימוני ספורט סדירים ובני זוג יכולים לשפר את התקשורת ביניהם ולסלוח זה לזה בקלות רבה יותר – הכול בזכות השיטה הזאת.

פרק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-6.

1. א. על פי **מאמר 1**, מה הן הבעיות שעלולות להתעורר כשאומרים לילד "אתה יכול להיות כל מה שתרצה"?
ציין שתי בעיות. (4 נקודות)

- ב. בשורות 9-12 **במאמר 1** מתוארים מחקרים. כיצד נתוני המחקרים עולים בקנה אחד עם הטענות של כותבת המאמר? (4 נקודות)

- ג. הכותרת של **מאמר 1** היא "השמים אינם הגבול". כיצד כותרת זו מבטאת את העמדה של כותבת המאמר? (4 נקודות)

2. א. מהי עמדתה של כותבת **מאמר 2** בנוגע לחשיבה חיובית? (3 נקודות)

- ב. הבא מן המאמר נימוק המבסס את עמדת הכותבת. (3 נקודות)

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

3. א. מהו היחס בין שני המאמרים? הקף את ההיגד הנכון ביותר. (2 נקודות)

— מאמר 2 מדגים את הבעיה המתוארת במאמר 1.

— מאמר 2 מסתייג מן הטענה העיקרית של מאמר 1.

— מאמר 2 מחזק מסרים מסוימים במאמר 1.

ב. נמק את תשובתך. (4 נקודות)

4. א. לפניך חמש שאלות. הקף את מספרי השאלות שיש עליהן תשובה במאמרים. (3 נקודות)

(1) מדוע לא מומלץ שהורים יתערבו בבחירת העיסוקים של ילדיהם?

(2) איזו תפיסה בנוגע לחשיבה חיובית נהייתה נפוצה בדורנו?

(3) מה עשוי לסייע לנו להצליח בראיון עבודה?

(4) מדוע כדאי ללמוד מקצועות שיש בהם הכנסה גבוהה?

(5) איזו אמירה של הורים לילדיהם יכולה להועיל לילדים בתכנון העתיד?

ב. מתוך המאמרים, כתוב את התשובות על השאלות שהקפת. (6 נקודות)

5. לפניך פתגם ידוע:

"תפסת מרובה — לא תפסת".

העתק ממאמר 1 משפט אחד שמדגים את הרעיון המובע בפתגם. (3 נקודות)

מטלת סיכום (14 נקודות)

.6

על פי שני המאמרים שקראת, כתוב סיכום (בהיקף של כ־15 שורות) על מימוש עצמי.
בסיכומך תאר את הקשיים בהצבת יעדים שאפתניים בחיים, ואת ההצעות להתמודדות עם קשיים אלה.
(תוכל לכתוב טיוטה לסיכומך בעמוד 8.)

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר ומילות היחס

(26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 7-10.

(21 נקודות)

אוצר המילים והמשמעים

7. לפניך כמה מהגדרות הערך **גבול** במילון "רב מילים" (תשנ"ז).

גבול גְבוּל שם ז'

1. קו דמיוני המפריד בין מדינות או בין אזורים מדיניים או גיאוגרפיים, קו המפריד בין מדינה אחת לשטח אחר; השטח הסמוך לקו זה. החיילים עברו את הגבול וחדרו לשטח האויב. 2. קו המקיף שטח מסוים ומפריד בינו ובין סביבתו, התחום שקו זה סוגר. הגדר מסמנת את גבולות החצר. 3. תחום ביניים בלתי מוגדר, המפריד בין שני דברים. הבדיחה הזאת היא על הגבול הדק שבין הומור לגסות רוח. 4. הטווח הגדול ביותר או הדרגה הגבוהה ביותר של משהו; נקודת הקצה שאליה דבר כלשהו יכול להגיע; סוף. החוקר ניסה להגדיר בספרו את גבולות הידע האנושי. • אין גבול לדמיון של האומן הזה.

א. איזו הגדרה מן ההגדרות שבערך "גבול" מתאימה לכותרת של **מאמר 1** "השמים אינם הגבול"? (2 נקודות)

ב. העתק את מספר ההגדרה המתאימה ביותר למילה "גבול" שבכל אחד מן המשפטים שלפניך. (4 נקודות)

- גיל 12 הוא הגבול בין הילדות לראשית הבגרות.
- הגבול הטבעי בין ישראל לירדן הוא נהר הירדן.
- הורים צריכים להציב גבולות לילדיהם.
- יוסיין בולט פרץ את גבול היכולת האנושית בריצות קצרות.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب באזור זה

8. א.

במאמר 1 כתוב: "הגישה הזאת צופנת בחובה עוד סכנות רבות" (שורות 20-21).

מהי משמעות הצירוף "צופנת בחובה"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— מסכנת את הסובבים אותה

— יוצרת תחושת אשליה

— גלויה לכול

— מסתירה בתוכה

ב. במאמר 2 כתוב: "הפסיכולוגיה הפופולרית ותעשיית ספרי העזרה העצמית תורמות להפצת התפיסה הרווחת..."

(שורה 2).

מהי משמעות המילה "רווחת"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— שכיחה

— לא מקובלת

— נדירה

— חשובה

ג. במאמר 2 כתוב: "עם זאת, מחקרים בפסיכולוגיה מציינים תמונה מורכבת יותר" (שורה 6).

מהי משמעות הצירוף "עם זאת"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

— משום כך

— מצד אחד

— אף על פי כן

— אפוא

9. א. לפניך מיילים מן המאמרים. ליד כל מילה הקף מילה אחרת המנוגדת לה במשמעותה על פי המאמר.
(4 נקודות)

—	זונח (מאמר 1, שורה 22)	מפקיר,	מטפח,	מוותר,	מעודד
—	הססנות (מאמר 2, שורה 19)	החלטיות,	חשדנות,	אמינות,	אדישות
—	שלווה (מאמר 2, שורה 37)	רוגע,	לחץ,	בושה,	נחת
—	ברור (מאמר 2, שורה 43)	כהה,	סמוי,	דמיוני,	מעורפל

ב. במאמר 2 כתוב: "אולי נצליח לנטרל את השפעתן המרגיעה, המרדימה, של הפנטזיות האלה ולהניע אנשים לפעולה" (שורות 23-24).

מבין המילים שלפניך, הקף את המילים שיכולות להמיר את המילה "להניע", ולשמור על משמעות המשפט.
(3 נקודות)

לאפשר, לעכב, להמריץ, לדרבן, לגרום לעונג, לזרז

ג. במאמר 2 כתוב: "חשיבה חיובית עשויה לשפר את הרגשתנו בטווח הקצר, אבל בטווח הארוך היא מפחיתה את מידת ההניעה (המוטיבציה) שלנו" (שורות 7-8).

באילו מן המשפטים שלפניך אפשר להשתמש במילה "טווח"? כתוב את המילה במשפטים שבהם מתאים להשתמש בה. (2 נקודות)

- _____ ההשפעה של התרופה הוא כשלוש שעות.
- ה _____ בין שתי הערים הוא 10 ק"מ.
- אי אפשר לראות דברים שהם מחוץ ל _____ הראייה שלנו.
- קשה לגשר על ה _____ בין דעותיהם של שני המדינאים.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

שם המספר ומילות היחס (5 נקודות)

10. א. לפניך משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתוב במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד).
(2 נקודות)

— דני בן 12 והוא שואף להיות מדען.

— בכיתתנו לומדים 25 תלמידות ותלמידים.

ב. בכל אחד מן המשפטים שלפניך, הקף את הצורה הנכונה של שם המספר. (2 נקודות)

— תוצאות המחקר יתפרסמו בשלישי / שלושה בחודש הבא.

— שמונה עשר / שמונה עשרה אחוזים מכלל המשתתפים בתחרות העפילו לשלב הבא.

ג. הקף את הצורה הנכונה של מילת היחס במשפט שלפניך. (נקודה אחת)

— הטלתי עֲלַיָךְ / עָלַיְךָ את המשימה.

פרק שלישי – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (11-14) וארבע מתחום מערכת הצורות (15-18).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר אן מתחום מערכת הצורות אן משני התחומים, כרצונך
(לכל שאלה – 6 נקודות).

תחביר

11. לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. חשיבה חיובית פוגעת בעשייה מכיוון שהיא יוצרת אשליה של רוגע באדם.

II. האם אתם מאמינים שבאמצעות חשיבה חיובית תשיגו את מטרותיכם?

III. חשיבה חיובית משפרת את מצב הרוח, והיא מובילה לשינויים חיוביים בחיינו.

IV. שילוב של חשיבה חיובית בחיים משפיע על אנשים לטובה בטווח הקצר.

א. ציין את הסוג התחבירי של כל משפט – פשוט, מורכב, איחוי (מחובר). אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית. אם המשפט מאוחד (מחובר) – תחם את האיברים.

הסוג התחבירי של משפט I: _____

הסוג התחבירי של משפט II: _____

הסוג התחבירי של משפט III: _____

הסוג התחבירי של משפט IV: _____

ב. ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו במשפטים IV-I –
נושא, נשוא, משלים פועל, משלים שם (לוואי).

I. אשליה _____

II. אתם _____

III. שינויים _____

IV. חשיבה _____

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

12. א. לפניך שלושה משפטים מורכבים III-I.

I. שיעור תלמידי התיכון האמריקנים, המתכננים לימודים לתואר מתקדם, עלה במידה ניכרת בעשורים האחרונים.

II. המבוגרים מבטיחים לילדים שבאמצעות עבודה קשה הם יצליחו בלימודים.

III. ילדים שבחרים קריירה על פי כישוריהם יצליחו בעתיד.

(1) תחם את הפסוקית בכל משפט.

(2) העתק את הנושא ואת הנשוא מן החלק העיקרי של כל משפט.

משפט I	נושא	נשוא
משפט II	נושא	נשוא
משפט III	נושא	נשוא

ב. לפניך שלושה משפטים.

I. הגשמת חלום היא דבר נפלא.

II. הרבה אימהות אומרות לילדיהן שהם מוצלחים.

III. ראיית המטרה באור מציאותי היא כלי יעיל מאוד.

(1) — באיזה משפט התפקיד התחבירי של המילה המודגשת בקו שונה מבשאר המשפטים? _____

— מהו תפקידה התחבירי של המילה המודגשת בקו במשפט היוצא דופן? _____

(2) מהו התפקיד התחבירי של המילים המודגשות האחרות? _____

13. א. לפניך ארבעה משפטים.

I. כשאגדל אלמד הנדסה.

II. אם תתאמץ בלימודיך תצליח.

III. חשיבה חיובית משפרת את הרגשתנו בטווח הקצר, אך בטווח הארוך היא מפחיתה

את מידת המוטיבציה שלנו.

IV. אנשים בעלי חשיבה חיובית מתאמצים פחות, לכן הישגיהם ברמה נמוכה יותר.

העתק מכל משפט את מילת הקישור המבטאת את הקשר הלוגי, וציין מהו הקשר הלוגי במשפט.

משפט I מילת הקישור: _____ הקשר הלוגי: _____

משפט II מילת הקישור: _____ הקשר הלוגי: _____

משפט III מילת הקישור: _____ הקשר הלוגי: _____

משפט IV מילת הקישור: _____ הקשר הלוגי: _____

ב. לפניך שני משפטים.

I. רות התאמצה בלימודיה בתיכון.

II. היא לא התקבלה ללימודי הנדסה.

חבר את שני המשפטים למשפט מורכב בעל קשר לוגי מתאים.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

14. א. לפניך שלוש אפשרויות לתחימת פסוקית במשפט.

I. אנו מתמודדים עם מכשולים שאינם נראים לנו גדולים מדי בעזרת שילוב בין חשיבה חיובית לחשיבה מציאותית.

II. אנו מתמודדים עם מכשולים שאינם נראים לנו גדולים מדי בעזרת שילוב בין חשיבה חיובית לחשיבה מציאותית.

III. אנו מתמודדים עם מכשולים שאינם נראים לנו גדולים מדי בעזרת שילוב בין חשיבה חיובית לחשיבה מציאותית.

(1) מהי התחימה הנכונה? נמק את תשובתך.

(2) ציין את התפקיד התחבירי של הפסוקית (משלימת פועל / משלימת שם).

ב. לפניך שני משפטים מורכבים.

I. הבת של ג'ין טוונג'י הכריזה בזמן האחרון כי היא תלמד וטרינריה בעתיד.

II. תוצאות המחקר הפתיעו את החוקרים כי הם ציפו לתוצאות הפוכות. המר את המילה "כי" בכל משפט בלי לפגוע במשמעות המשפט.

משפט I: _____

משפט II: _____

ג. בכל אחד מן המשפטים שלפניך, הקף את הצורה המודגשת הנכונה, ונמק את בחירתך במונחים לשוניים.

I. הצלחת הניסוי הוא / היא הישג גדול למדע בישראל.

נימוק: _____

II. מי שלומד מקצועות מדעיים / מדעיות מגדיל את סיכוייו להתקבל ללימודי וטרינריה.

נימוק: _____

מערכת הצורות

15. א.

לפניך קטע על פי מאמר 1, ובו פעלים מודגשים.

גויינת' בת ה-12 מְתַעֲנֶינֶת בכרישים. היא דִּבְקָה בשאיפתה להיות ביולוגית ימית בעתיד. המורה שלה בטוחה שהיא תִּשָּׁיג מטרה זו וכך תִּמְמַשׂ את חלומותיה.

בטבלה שלפניך כתוב את השורש, הבניין והזמן של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הזמן	הבניין	השורש	הפועל
			מְתַעֲנֶינֶת
			דִּבְקָה
			תִּשָּׁיג
			תִּמְמַשׂ

ב.

לפניך טבלה ובה שמות פועל. השלם את המידע הנדרש בנוגע לכל שם פועל.

שם הפועל	הבניין	שם פעולה (מאותו השורש ומאותו הבניין)
לְהַפִּיר		
לְבָחַן		
לְהִתְנַתֵּק		
לְתַכְנֵן		

16. א.

לפניך משפטים, ובהם פעלים סבילים מודגשים.

— התכנית למפגש תַגֵּשׁ בימים הקרובים.

— האירוע תִּכְנֶן בקפידה.

— מסקנת המחקר תִּצַּג בפגישה הבאה.

— ההנחה תִּגְבַּל לפריט אחד.

(1) איזה פועל יוצא דופן מבחינת הזמן? _____

(2) מהו הזמן של הפועל היוצא דופן? _____

(3) מהו הזמן של שלושת הפעלים האחרים? _____

(4) כתוב את השורש של כל פועל.

_____ תַגֵּשׁ

_____ תִּכְנֶן

_____ תִּצַּג

_____ תִּגְבַּל

ב.

לפניך משפטים, ובהם מילים מודגשות.

— יותר ממחצית הילדים במדינות הַמְּתַפְתְּחוֹת חולמים להיות רופאים או מורים.

— מְבַגְרִים אוהבים לברך ילדים על שאיפותיהם הגדולות.

— במקום לומר לילדך כמה הוא ילד מִיָּחַד, למד אותו שליטה עצמית.

— חשיבה חיובית מְשַׁפֶּרֶת את מצב הרוח.

ציין את חלק הדיבור (שם עצם, שם תואר או פועל) של כל אחת מן המילים המודגשות.

_____ מְתַפְתְּחוֹת

_____ מְבַגְרִים

_____ מִיָּחַד

_____ מְשַׁפֶּרֶת

17. א. לפניך שמות פעולה. ליד כל שם פעולה כתוב את הבניין שלו.

שְׁלִיטָה	_____
הַתְּאֵמָה	_____
הַצָּג	_____
הַסְתַּכְלוּת	_____
תִּגְבוּר	_____
הַמְּנִיעוּת	_____

ב. לפניך שישה זוגות של שמות פעולה. הקף את הזוגות שבהם שמות הפעולה הם מאותו הבניין.

קִבְּלָה — אֲבַחֵן
שְׂאִיפָה — דִּלְקָה
הַצְּמַדוּת — הַצְּטַדְּקוּת
הַגְּשָׂה — בְּקִשָּׁה
הַבִּט — הַגְּשָׂמָה
טִלְטְלָה — הַצְּלָה

18. לפניך רשימת שמות.

מִשְׁפָּט, זְמַר, פְּסִיכּוֹלוֹג, פְּתָרוֹן, אֲמֵנוֹת, חֵלוֹם, שְׁחָקוֹ, קְרִיָּרָה
א. מייין את השמות בטבלה שלפניך.

שודש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאיילה מלעז

ב. לפניך רשימת שמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי. מייין את השמות על פי המשמעות של הצורן הסופי בטבלה שלפניך, וכתוב את המשמעות בראש כל עמודה.

שְׂאֵלוֹן, עֵתוֹן, יִלְדוֹן, הֶלִיכוֹן, שְׁעוֹן, שִׁירוֹן, מְקוֹמוֹן, סְרִטוֹן

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך